

Література

1. Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Місце процесу управління проектами в стратегії розвитку підприємств. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3. С. 8-13.

2. Зимовець В. В. Акумуляція фінансових ресурсів та економічний розвиток : монографія. К. : Ін-т економіки НАНУ, 2003. 314 с.

К.А. ЗІНЕНКО

Т.О. КОБЄЛЄВА

Національний технічний університет «ХПІ»

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

За результатами дослідження галузевих особливостей будівництва [1-7] виділено основні, що впливають на стан економічної безпеки будівельного підприємства:

– нерухомість та закінченість будівельної продукції у вигляді будинків та споруд, що стають об'єктами власності на них;

– мобільність виробництва, що характеризується наданням будівельних послуг, які надаються за місцем розміщення будівництва та визначаються замовником;

– висока вартість будівельної продукції;

– тривалі строки спорудження будинків та споруд;

– низька швидкість обороту капіталу та тривалий господарський цикл;

– значна тривалість об'єктів будівництва;

– індивідуалізація споживача (замовник виступає у ролі споживача), що формує ціну об'єкта;

– розосередженість будівництва, що полягає у переміщенні робітників після здачі одного об'єкта до іншого іноді географічно віддаленого від першого, що здорожує будівництво;

– значна потреба у взаємодії багатьох підприємств і організацій під час створення будівельної продукції, що пояснює наявність складних техніко-економічних зв'язків у галузі;

– значна залежність від природних факторів, що обумовлює необхідність варіації технічних і технологічних рішень і впливає на продуктивність праці, специфіку її охорони і безпеки, зумовлює тривалість і послідовність виконання робіт;

– наявність значної кількості документації та необхідність її обов'язкового дотримання

– встановлених державою вимог, норм і нормативів;

– потреба у контролі процедури непрозорості під час ліцензування та отримання дозвільних документів.

Пропонується особливості будівельної галузі класифікувати відповідно наступних критеріїв: організаційні, технологічні, економічні особливості. Головними організаційними особливостями діяльності будівельних підприємств є: форми організації будівництва; залежність від рельєфу місцевості; кліматичних, сейсмологічних умов та особливостей ґрунту; посилений контроль з боку держави.

До найбільш важливих технологічних особливостей можна віднести: довготривалий операційний цикл; не однотипність будівельних процесів, що зумовлений дрібносерійним характером виробництва.

Серед ключових економічних особливостей визначені: тривалий операційний цикл будівельного процесу; високий рівень фінансових ризиків здійснення будівельної діяльності; наявність специфічних джерел та механізмів залучення фінансових ресурсів; особливий ретельний підхід до планування та бюджетування, а також до управлінського та бухгалтерського обліку будівельної діяльності.

Базуючись на специфіці будівельної галузі та враховуючи визначення суті будівельного підприємства як самостійної функціонуючої цілісної системи із визначеними елементами, які потребують стану безпеки для стійкого функціонування, доцільним стає обґрунтування застосування системного підходу під час дослідження його економічної безпеки.

Література

1. Антикризовий механізм сталого розвитку підприємства : монографія / В.Л.Товажнянський [та ін.]; ред.: П.Г.Перерва, Л.Л.Товажнянський. Харків : Віровець А.П. "Апостроф", 2012. 705 с.

2. Інтелектуальна власність: магістерський курс : підручник / П.Г.Перерва [та ін.] ; ред.: П.Г.Перерва, В.І.Борзенко, Т.О.Кобелева ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : Планета-Прінт, 2019. 1002 с.

3. Pererva, P., Kuchynskyi, V., Kobieliava, T., Kosenko, A., Maslak, O. (2021). Economic substantiation of outsourcing the information technologies and logistic services in the intellectual and innovative activities of an enterprise. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 4 (13 (112)), 6–14. doi: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2021.239164>

4. Kocziszky G., Veres Somosi M., Kobielieva T.O. Compliance risk in the enterprise // Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність «Форвард–2017»: тр. 8-ї Міжнар. наук.-практ. Internet-конф. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. С. 54-57.

5. Перерва П.Г. Кобелева Т.О. Теоретичні засади комплаєнс-моніторингу в системі економічної безпеки промислового підприємства // Вісник НТУ "ХПІ". Екон. науки: зб. наук. пр. Харків: НТУ "ХПІ", 2019. № 1. С.65-72.

6. Кобелева Т.О. Комплаєнс-безпека промислового підприємства: теорія та методи: монографія. Харків: Планета-Принт, 2020. 354с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/54748>

7. Перерва П.Г. Кобелева Т.О. Цінова політика підприємства та її вплив на ринкову кон'юнктуру та конкурентоспроможність продукції // Вісник НТУ "ХПІ" : зб. наук. пр. Екон. науки. Харків : НТУ "ХПІ", 2016. № 27. С. 58-61.

А.В. КОБЕЛЄВА

Національний технічний університет «ХПІ»

ІНТЕГРОВАНА МОДЕЛЬ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНИХ РОЗРОБОК

Пропонується до розгляду інтегрована модель оцінки інноваційних розробок, яка включає в себе вартість розробки і модель виконання. Модель витрат - це, по суті, вхідна модель, в якій входи в НДДР розраховуються у вигляді індексів прямих інвестицій в НДДР та їх співвідношення до інших входів та/або виходів. Статті витрат в моделі включають витрати на заробітну платню вчених і інженерів; допоміжного персоналу; вартість сировини та витратних матеріалів; науково-технічного оснащення. У випадку дослідницьких програм можуть бути додані непрямі витрати (накладні витрати). Організаційно-методична оцінка непрямих витрат також є доповненням до загальних витрат на НДДКР — відповідно до власних критеріїв організації розподілу таких витрат [1-7].

Пропонована інтегрована модель базується на розробці ключових або провідних вихідних індикаторів для кожного з етапів низхідного процесу оцінки впливу НДДКР. Безпосередні результати - це результати проведення НДДКР, виміряні за такими показниками, як публікації безпосередніх розробників інноваційної моделі, цитати та патенти. Потім ці результати передаються трансформуючим